

Maak leren van (bijna-)ongevallen onderdeel van arbobeleid

Hoeveel maatregelen uw werkgever ook heeft genomen, een ongeval op het werk is niet altijd te voorkomen. Ernstige ongevallen moet u melden bij de Arbeidsinspectie, minder ernstige en bijna-ongevallen niet. Dat betekent echter niet dat u daarna opgelucht kunt ademhalen en kunt overgaan tot de orde van de dag. Deze incidenten vertellen u wat u nog moet verbeteren.

Ernstige arbeidsongevallen moeten gemeld worden bij de Arbeidsinspectie. In welke situaties dat moet, ziet u in [deze infographic](#). In het artikel [Zelf goed onderzoek doen na arbeidsongeval](#) kunt u lezen hoe u zelf onderzoek kunt doen naar ongevallen.

Veel vaker echter zult u te maken hebben met minder ernstige ongevallen en bijna-ongevallen. Die hoeft u niet te melden, maar u doet er wel verstandig aan een eigen registratie op te zetten van dit soort incidenten.

Registreren om risico's beter te beheersen

Ze vertellen u namelijk wat u nog niet goed heeft geregeld en welke risico's u beter moet beheersen. Dit is niet helemaal vrijblijvend. Naast het melden van meldingsplichtige ongevallen moet u volgens de Arbowet (artikel 9, lid 2) een lijst met arbeidsongevallen bijhouden. Het gaat hierbij om arbeidsongevallen met verzuim van meer dan drie werkdagen tot gevolg.

U moet in ieder geval de datum en aard van het ongeval registreren. Het is echter ook nuttig om de plaats en toedracht van het ongeval, de betrokkenen, de gebruikte arbeidsmiddelen en de directe fysieke gevolgen voor de werknemer(s) te vermelden.

U hoeft bijna-ongevallen, ongevallen zonder letsel en ongevallen met minder dan drie werkdagen verzuim niet verplicht te registreren. Als iemand zich ondiep snijdt met bepaald gereedschap, of als er een lading uit een kraan valt (zonder iemand te raken), is melding of registratie dus niet nodig.

Zorg voor een organisatiecultuur waarin meldingen gewaardeerd worden

Het melden van een gevaarlijke situatie is geen onderdeel van de taakomschrijving van een werknemer. Het moet vrijwillig gebeuren. Of een werknemer de situatie meldt, hangt bijvoorbeeld af van zijn persoonlijke overtuigingen en wat de consequenties zijn van het melden. Er kan angst zijn voor de reactie op een melding: kan de werknemer straf verwachten?

Ook speelt mee of collega's verwachten dat de werknemer iets dergelijks zou melden en of er consequenties zijn voor het team. Voor al deze twijfels geldt dat de organisatiecultuur werknemers moet faciliteren om bijna-ongevallen te melden.

Toch is het verstandig om werknemers aan te moedigen ook dit soort situaties te melden bij de leidinggevende of bij de arboprofessional, aangezien het een volgende keer wel slechter af kan lopen. Neem in uw ongevallenregistratie op of er sprake was van een meldingsplichtig ongeval, een arbeidsongeval, een bijna-ongeval of een onveilige situatie of onveilige handeling.

Werknemers en leidinggevendens moeten goed beseffen dat het melden van deze 'waarschuwingssignalen' een ernstig ongeluk in de toekomst kan helpen voorkomen. Een voorbeeld van een ongevallenregistratie vindt u in het [Formulier melden arbeidsongeval en gevaar op het werk](#).

Stel zelf onderzoek in naar deze incidenten om ervan te leren

Bekijk de oorzaken van bijna-ongevallen

Ziet u een bijna-ongeval als 'pech hebben', dan gebeurt er sowieso niets. Om ervan te kunnen leren, moet uw organisatie zelf onderzoek instellen naar deze incidenten. Dat kunt u door een externe partij laten doen, maar u kunt het ook zelf oppakken.

Informeer eens bij uw brancheorganisatie of ze vergelijkbare ervaringen kennen of vraag de arbodienst naar uw bijna-ongevallenregistraties te kijken. Het is ook goed om naar achterliggende oorzaken te kijken en cultuur- en gedragsaspecten te analyseren.

Dit is een artikel van de redactie van Arbo Rendement

Arbo Rendement is dé informatiebron voor arboprofessionals, preventiemedewerkers en ondernemingsraden. Als in- of externe arboprofessional kunt u een bijdrage leveren aan een gezonde en veilige werkplek voor alle medewerkers in de organisatie. U moet dan wel op de hoogte zijn van alle relevante wijzigingen in de wet- en regelgeving rond arbeidsomstandigheden, arbeidstijden, ziekteverzuim en re-integratie.

De onafhankelijke en ervaren redactie van Arbo Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat deze ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. Arbo Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad Arbo Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl